

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Кафедра шкірних та венеричних хвороб з курсом ПО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної та навчальної роботи

 Інна АНДРУШКО

"__03__" вересня __2025__ р.

“ПОГОДЖУЮ”

Завідувач кафедри шкірних та венеричних хвороб з курсом ПО

 проф. ЗВО Сергій БОНДАР

“__28__” серпня __2025__ року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ВК 4.11

ШКІРНІ ТА ВЕНЕРИЧНІ ХВОРОБИ

Спеціальність	222 Медицина
Освітній рівень	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Освітня програма	ОНП «Медицина», 2020
Навчальний рік	
Кафедра	шкірних та венеричних хвороб з курсом ПО
Контактна інформація	<i>venereology@vntu.edu.ua</i> Вінницький обласний клінічний шкірно-венерологічний центр, вул.Магістратська,21
Укладачі силабусу	Професор ЗВО, д.мед.н. Сергій БОНДАР, доцент ЗВО, к.мед.н. Лариса ГАРМАШ

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Вибіркова
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ВК 4.11, складова циклу дисциплін професійної підготовки
Курс/семестр	2-3 курс
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	240 годин / 8 кредитів ЄКТС
Кількість змістових модулів	1
Структура дисципліни	Лекції - 0 год Практичні заняття - 90 год Самостійна робота -90 год Медична практика – 60 год В цілому: аудиторні заняття – 37,5%, самостійна робота – 37,5%, практика – 25,0%
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна (денна). При сигналі «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА» заняття проводяться у бомбосховищі

2. Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Шкірні та венеричні хвороби» спрямована на підготовку докторів філософії шляхом поглиблення системних знань, необхідних для виконання оригінального наукового дослідження та розв'язання комплексних проблем у галузі дерматовенерології.

Аспіранту винесені питання диференційної діагностики та найновітніші наукові дані щодо найбільш поширених шкірних захворювань та інфекцій, що передаються статевим шляхом (ПСС), з наданням невідкладної допомоги при основних невідкладних станах та диспансерний нагляд. Дисципліна забезпечує формування дослідницьких і клініко-аналітичних компетентностей.

Види навчальної діяльності: практичні заняття, медична практика, самостійна робота, індивідуальні дослідницько-орієнтовані завдання.

Форма підсумкового контролю: іспит

Пререквізити дисципліни «Шкірні та венеричні хвороби»

Для успішного опанування дисципліни здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти повинен мати сформовані знання, уміння та компетентності, набуті під час навчання на попередніх освітніх рівнях і в межах таких освітніх компонентів:

1. Фундаментальна підготовка

- анатомія людини;
- нормальна та патологічна фізіологія;
- біохімія;
- мікробіологія, вірусологія та імунологія;
- фармакологія та клінічна фармакологія;
- медична та біологічна фізика.

2. Клінічна підготовка

- пропедевтика внутрішньої медицини;
- внутрішні хвороби;
- інфекційні хвороби;
- фтизіатрія;
- алергологія та клінічна імунологія;
- онкологія;
- анестезіологія та інтенсивна терапія;
- медична радіологія та функціональна діагностика.

3. Методологічна та дослідницька підготовка

- методологія та організація наукових досліджень;
- біостатистика;
- доказова медицина;
- академічне письмо;
- біоетика та академічна доброчесність.

Очікуваний рівень підготовки здобувача перед початком вивчення дисципліни.

Здобувач повинен уміти:

- застосовувати базові знання з патофізіології та імунології для пояснення механізмів дерматовенерологічної патології;
- інтерпретувати результати загальноклінічних, лабораторних та інструментальних досліджень;
- володіти навичками клінічного мислення та диференційної діагностики;
- користуватися принципами доказової медицини для оцінки ефективності та безпеки лікування;
- дотримуватися норм біоетики та академічної доброчесності у навчальній і науковій діяльності.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності

Метою викладання навчальної дисципліни «Шкірні та венеричні хвороби» є формування в аспірантів глибоких, системних і критичних знань про сучасні концепції патогенезу, діагностики та лікування захворювань шкіри та ПСШ, необхідних для ефективної науково-дослідної діяльності, виконання власних дисертаційних досліджень, а також для впровадження інноваційних та доказово обґрунтованих підходів у клінічну практику дерматовенеролога. Дисципліна спрямована на підготовку фахівців, здатних інтегрувати клінічне мислення з науковим аналізом, критично оцінювати сучасні клінічні настанови та результати досліджень, формувати власні наукові гіпотези й транслювати результати наукової діяльності у практичну медицину.

Основними завданнями є:

- Опанувати сучасні концепції патогенезу, фенотипування та ендотипування захворювань шкіри та ПСШ.
- Засвоїти принципи доказової медицини у дерматовенерології: критичну оцінку клінічних настанов, систематичних оглядів і результатів рандомізованих досліджень.
- Розуміти сучасні діагностичні технології у дерматовенерології.
- Усвідомлювати молекулярно-біологічні та імунологічні основи розвитку дерматовенерологічних захворювань, принципи застосування таргетної, біологічної та імунотерапії при хронічних дерматозах та ПСШ.
- Набути здатності критично аналізувати та інтерпретувати результати сучасних методів діагностики й лікування, оцінювати клінічно значущі кінцеві точки та безпеку терапії.
- Формувати персоналізований підхід до ведення пацієнтів з дерматовенерологічною патологією.
- Усвідомлювати біоетичні, правові та організаційні аспекти проведення клінічних і біомедичних досліджень у дерматовенерології, включно з принципами інформованої згоди та академічної доброчесності.
- Інтегрувати знання з міждисциплінарних галузей (імунологія, мікробіологія, фармакологія, гастроентерологія, ревматологія, кардіологія, онкологія, анестезіологія, інтенсивна терапія) для формулювання власних наукових гіпотез і завдань дисертаційного дослідження.
- Використовувати набуті знання для підвищення наукової ерудиції, актуальності та конкурентоспроможності власних досліджень у контексті світових тенденцій розвитку дерматовенерології
- Розвивати навички професійної комунікації, публічної дискусії та фахового обговорення найбільш актуальних і дискусійних проблем сучасної дерматовенерології.

Постреквізити (*Postrequisite*)

Опанування навчальної дисципліни «Шкірні та венеричні хвороби» забезпечує здатність здобувача третього (освітньо-наукового) рівня:

- розв'язувати комплексні клінічні та наукові проблеми у сфері дерматовенерології;
- здійснювати оригінальну науково-дослідну діяльність і реалізовувати дослідницько-інноваційні проекти в галузі охорони здоров'я;
- формувати та впроваджувати нові теоретичні й практичні підходи до діагностики, лікування та профілактики захворювань шкіри та ПСШ;
- інтегрувати результати власних досліджень у клінічну практику, освітній процес та систему охорони здоров'я на засадах доказової медицини, біоетики та академічної доброчесності.

3. Результати навчання

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до підвищення професійної кваліфікації.
- ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати ідеї.
- ЗК 4. Здатність розробляти та управляти проектами
- ЗК 5. Здатність до спілкування у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.
- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

- ФК1. Здатність до розуміння предметної області за обраним науковим напрямом та освітньою діяльністю
- ФК2. Здатність виявляти потребу в додаткових знаннях у сфері медицини та за напрямком наукових досліджень, генерувати наукові гіпотези
- ФК3. Здатність формулювати дослідницьке питання, розробляти проект наукового дослідження
- ФК4. Здатність обирати методи та кінцеві точки дослідження відповідно до цілей та завдань наукового проекту.
- ФК5. Володіння сучасними методами наукового дослідження
- ФК6. Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз та узагальнення
- ФК7. Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства.
- ФК8. Здатність представлення результатів наукових досліджень в усній і письмовій мові відповідно до національних та міжнародних стандартів
- ФК9. Здатність до організації та реалізації педагогічної діяльності
- ФК10. Здатність до лідерства, керування колективом
- ФК11. Дотримання етики та академічної доброчесності

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 1. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації
- ПРН 2. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій
- ПРН 3. Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення
- ПРН 4. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження
- ПРН 5. Розробляти дизайн та план наукового дослідження
- ПРН 6. Виконувати оригінальне наукове дослідження
- ПРН 7. Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників
- ПРН 8. Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності
- ПРН 9. Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження
- ПРН 10. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство
- ПРН 11. Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій
- ПРН 12. Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері.
- ПРН 13. Організувати освітній процес.
- ПРН 14. Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення
- ПРН 15. Організувати роботу колективу (здобувачів вищої освіти, колег, міждисциплінарної команди)
- ПРН 16. Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами
- ПРН 17. Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Очікувані результати навчання з дисципліни:

- 1. Здобувач вищої освіти може назвати клінічні прояви, сучасні методи лабораторної та інструментальної діагностики шкірних хвороб та інфекцій, що передаються статевим

шляхом (ПСШ). Він здатний призначити та обґрунтувати базисну терапію цих захворювань, оцінити її ефективність та безпечність.

2. Здобувач вищої освіти здатний пояснити патогенез розвитку дерматозів та ПСШ, обґрунтувати та інтерпретувати результати сучасних методів діагностики та динамічного спостереження за пацієнтами, призначати лікування на підставі принципів доказової медицини.
3. Пояснити сутність загально медичної проблеми профілактики, вчасної діагностики та ефективного лікування дерматозів та ПСШ.
4. Володіти навичками діагностики, диференційної діагностики та лікування хронічних дерматозів на підставі сучасних даних з високим рівнем доказовості.
5. Здатний назвати сучасні дані щодо клінічних проявів, класифікації ПСШ, обґрунтувати найбільш інформативні новітні методи діагностики та лікування цих захворювань, оцінювати їх результати.
6. Здобувач вищої освіти може назвати клінічні ознаки та класифікацію піодермій, мікозів відповідно до сучасних стандартів та даних доказової медицини, діагностувати їх використовуючи сучасні додаткові методи дослідження, обґрунтувати та призначити лікування, визначитись із тактикою ведення пацієнта.
7. Володіти навичками діагностики захворювань сполучної тканини (хронічного еритематозу, вогнищевої склеродермії, дерматомиозиту) застосовуючи сучасні специфічні та найбільш інформативні методи, призначати та оцінювати їх лікування, використовуючи новітні дані доказової медицини
8. Здатний назвати сучасні дані щодо клінічних проявів, класифікації пухирчатих дерматозів обґрунтовувати призначення найінформативніших методів діагностики та аналізувати їх результати. Призначати сучасне лікування, яке ґрунтується на даних доказової медицини.
9. Володіти навичками діагностики алергодерматозів, назвати основні диференційно-діагностичні ознаки простого дерматита, алергічного дерматита, токсидермії, еземи, призначати відповідне сучасне лікування та оцінювати його ефективність.
10. Проводити диференційну діагностику нейродерматозів. Володіти навичками призначення специфічних найінформативніших лабораторних та інструментальних досліджень, оцінювання їх результатів у пацієнтів із нейродерматозами, набряком Квінке, синдромом Лайєла. Обґрунтовувати, призначати відповідне лікування та оцінювати його ефективність.
11. Володіти навичками диференційної діагностики паразитарних дерматозів та назвати принципи їх сучасного лікування.
12. Проводити діагностику ПСШ, призначати сучасне лікування сифілісу, гонореї, негонорейних уретритів, ґрунтуючись на даних доказової медицини. Володіти навичками диференційної діагностики ПСШ.
13. Здобувач вищої освіти здатний пояснити принципи сучасної лабораторної діагностики ПСШ, назвати найінформативніші методи, оцінювати їх результати.
14. Здобувач вищої освіти повинен називати основні поняття медичної реабілітації, обґрунтовувати та призначати багаторівневу медичну реабілітацію при хронічних дерматозах та ПСШ, оцінювати її ефективність.

4. Зміст та логістика дисципліни

Структура навчальної дисципліни	Кількість годи				Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/кредиті ECTS	Аудиторних		СРС		
		Практика	Практичних занять			
240 годин 8,0 кредити	60	90	90	2 та 3	Іспит	

Теми лекцій:

Лекції не передбачені програмою

Теми практичних занят

Теми практичних занять (90 годин)

Модуль 1

1. Анатомія та фізіологія шкіри. Загальна характеристика шкіри – колір, еластичність, тургор, малюнок, вологість, жирність та інш. Будова епідермісу, дерми, підшкірної жирової клітковини. Кровоносні і лімфатичні судини, нервово- рецепторний апарат шкіри. Волосся, волосяний фолікул, потові залози, сальні залози, нігті – будова, функції. Фізіологія та біохімія шкіри.
2. Семіотика шкірних хвороб. Морфологічні елементи шкірних висипів – первинні та вторинні, їх характеристика і значення для постановки діагнозу та вивчення динаміки захворювання, гістопатологія.
3. Дерматити та токсидермії. Визначення. Причини розвитку. Клінічна картина. Лікування. Профілактика. Променеві ураження шкіри. Медикаментозні дерматити і токсикодермії. Патомімія. Лікування, профілактика.
4. Нейродерматози Етіологія. Патогенез. Роль спадкових та зовнішніх чинників. Основні нозологічні форми. Атопічний дерматит. Свербець. Шкірний свербіж.
5. Кропив'янка. Діагностика. Лікування. Профілактика.
6. Алергодерматози. Екзема. Етіологія. Патогенез. Клінічна і гістопатологічна характеристика. Методи клінічної та лабораторної діагностики. Лікування. Профілактика.
7. Псоріаз. Етіологія та патогенез. Клінічні форми та стадії розвитку. Діагностичні феномени, їх гістологічне обґрунтування. Принципи загального і зовнішнього лікування в різні стадії хвороби. Профілактика рецидивів. Пустульозний псоріаз. Артропатичний псоріаз. Псоріатична еритродермія.
8. Лишай. Червоний плоский лишай. Червоний волосяний лишай Девержі. Рожевий лишай Жібера. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, гістопатологія, лікування.
9. Пухирні дерматози. Справжня пухирчатка. Хронічний сімейний доброякісний пемфігус. Пемфігус очей. Етіологія. Патогенез. Методи клінічної і лабораторної діагностики. Імунофлюоресцентна діагностика пухирчатих дерматозів. Лікування. Прогноз.
10. Еритеми. Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стивенса-Джонсона. Синдром Лайєла. Відцентрована кільцеподібна еритема Дар'є. Хронічна мігруюча еритема Афцеліуса-Ліпшутца. Кільцеподібна ревматична еритема. Етіологія. Патогенез. Лікування. Профілактика.
11. Системні захворювання сполучної тканини. Червоний вовчак. Вогнищева склеродермія. Етіологія. Патогенез. Клініка. Гістопатологія. Лікування і прогноз.
12. Доброякісні і злоякісні пухлини шкіри, передракові захворювання шкіри, невуси. Класифікація доброякісних пухлин шкіри. Поняття про передракові захворювання шкіри, паранеоплазії. Клінічні форми. Принципи лікування. Профілактика.
13. Злоякісні новоутворення шкіри: епітеліоми, меланоми. Класифікація, патогенез, клініка, гістопатологія, діагностика, лікування.
14. Доброякісні і злоякісні пухлини шкіри. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клінічні форми. Гістопатологія. Діагностика. Диференційна діагностика. Сучасні методи лікування. Прогноз.
15. Саркома Капоші. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, гістопатологія, лікування.
16. Спадкові хвороби шкіри. Іхтіоз та іхтіозіформні еритродермії. Етіологія патогенез, гістопатологія, клініка, лікування.

17. Долонно-підшовні кератодермії. Етіологія патогенез, гістопатологія, клініка, лікування.
18. Спадкові хвороби шкіри. Спадкова пухирчатка (бульозний епідермоліз). Етіологія патогенез, гістопатологія, клініка, лікування. Ектодермальні дисплазії. Етіологія, патогенез, гістопатологія, клініка, лікування.
19. Піодермії. Поширеність. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка, гістопатологія окремих форм піодермій. Фолікуліт. Сикоз стафілококовий. Фурункул. Фурункульоз. Карбункул. Гідраденіт. Лікування і профілактика.
20. Піодермії. Стрептококове імпетиго. Ектима. Хронічна глибока виразкова і вегетуюча піодермія. Бешиха. Еризипілоїд. Піогенна гранульома. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка, гістопатологія окремих форм піодермій. Лікування і профілактика піодермій.
21. Інфекційні захворювання шкіри Туберкульоз шкіри. Збудник. Ураження шкіри як один з проявів загальної туберкульозної інфекції. Клінічні форми туберкульозу шкіри. Патогенез. Клінічна характеристика та гістопатологія основних форм шкірного туберкульозу. Діагностика. Принципи лікування. Профілактика.
22. Лепра. Поширення. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клінічні різновиди. Діагностика. Лікування. Профілактика. Організація боротьби з лепрою.
23. Вірусні хвороби шкіри. Простий пухирцевий лишай, оперізуючий лишай, бородавки, гострокінцеві конділоми, вузлики доярок, контагіозний моллюск. Етіологія. Провокуючі чинники. Гістопатологія. Клінічні форми. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика
24. Паразитарні захворювання шкіри Короста. Характеристика збудника. Умови зараження. Клінічні прояви, ускладнення. Лабораторна діагностика. Лікування. Профілактика.
25. Паразитарні захворювання шкіри. Демодекоз. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
26. Мікози. Збудники. Шляхи зараження. Морфологія і фізіологія патогенних грибів. Клінічна класифікація мікозів. Кератомікози. Різнобарвний лишай, п'єдра (етіологія, клініка, діагностика, лікування).
27. Мікози. Пахова епідермофітія. Етіологія, епідеміологія, клініка, лікування. Мікози стоп та кистей. Етіологія. Епідеміологія мікозів стоп (поширеність серед різних професійних груп, чинники ризику розвитку мікозу). Клініка, диференціальна діагностика. Патогенетична терапія. Профілактика (організаційні заходи, дезинфектанти, диспансеризація). Оніхомікоз. Поширеність, етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика. Лікування.
28. Мікроспорія. Етіологія, епідеміологія, клініка, діагностика, лікування. Поверхнева трихофітія. Етіологія, епідеміологія, клініка, діагностика, лікування. Зооантропонозна трихофітія. Етіологія, епідеміологія, клініка, діагностика, лікування.
29. Мікози. Кандидоз. Етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічна класифікація, клініка поверхневих форм. Хронічний генералізований (гранулематозний) кандидоз. Кандидоз внутрішніх органів (патогенез, клініка). Діагностика кандидозу (мікроскопічна, культуральна, серологічна, гістологічна, експеримент на тваринах). Лікування кандидозу. Системні антимікотики, Протигрибкові препарати для зовнішнього застосування. Плісневі ураження нігтів та шкіри. Етіологія. Клініка, диференціальна діагностика, лікування.
30. Мікози. Фавус; черепицеподібний мікоз. Етіологія, епідеміологія, клініка, діагностика, лікування. Поверхневі псевдомікози. Еритразма. Пахвовий трихонкардіоз. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
31. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Сифіліс. Бліда трепонема, її морфологічні та біологічні особливості, ультраструктура і мінливість. Вплив зовнішніх чинників на бліду трепонему. Методи дослідження блідої трепонеми. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Сифіліс. Шляхи поширення сифілітичної інфекції. Імунітет, реінфекція, суперінфекція. Експериментальний сифіліс, його значення. Загальний перебіг, періодизація сифілісу. Поняття про прихований та «злоякісний» сифіліс.
32. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Сифіліс. Комплекс серологічних реакцій.

Реакція імобілізації блідих трепонем (РІТ). Реакція імунофлюоресценції (РІФ). Імуноферментний аналіз (ІФА). Реакція пасивної гемаглютинації (РПГА). Клінічне значення серологічних реакцій на сифіліс.

33. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Сифіліс. Первинний період сифілісу. Клінічна характеристика типового твердого шанкера, його різновидів, атипових форм та ускладнень. Гістопатологія твердого шанкера. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Сифіліс. Регіонарний лімфаденіт і лімфангоїт. Методи встановлення діагнозу в первинному періоді сифілісу. Диференціальна діагностика. Лікування.
34. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Сифіліс. Вторинний період сифілісу. Тривалість, особливості перебігу. Продромальні явища. Клінічна та гістопатологічна характеристика висипань на шкірі і слизових оболонках у вторинному періоді. Диференційна діагностика. Ураження нервової системи, кісток, суглобів, очей, внутрішніх органів. Лікування.
35. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Сифіліс. Третинний період сифілісу. Частота і причини його розвитку, тривалість. Клінічна та гістопатологічна характеристика. Диференційна діагностика шкірних проявів третинного сифілісу. Перебіг.
36. Сифіліс. Природжений сифіліс. Визначення. Шляхи передачі інфекції нащадкам. Вплив сифілісу на перебіг та завершення вагітності. Сифіліс плода. Клініка раннього природженого сифілісу. Клініка пізнього природженого сифілісу. Прихований ранній та пізній природжений сифіліс. Лікування.
37. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Сифіліс. Лабораторна діагностика та лікування хворих на сифіліс.
38. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Гонорея. Збудник гонореї, його морфологія, ультраструктура і біологія. Мінливість. Джерела інфекції. Шляхи поширення гонорейної інфекції та її вплив на організм. Інкубаційний період. Вплив різних чинників на перебіг гонореї. Механізми стійкості *N. gonorrhoeae* до антибіотикотерапії. Імунітет при гонореї.
39. Екстрагенітальна гонорея. Класифікація гонореї. Клініка, діагностика гострого і хронічного гонорейного уретриту у чоловіків.
40. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Урогенітальний трихомоніаз. Збудник захворювання. Епідеміологія. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування. Ускладнення (діагностика, лікування).
41. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Урогенітальний хламідіоз. Збудник захворювання. Класифікація. Клініка, методи лабораторної діагностики. Лікування, профілактика. Ускладнення урогенітального хламідіозу (діагностика, лікування). Хвороба Рейтера (етіологія, патогенез, клініка, лікування).
42. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Негонококові урогенітальні захворювання. Значення урогенітальних мікоплазм в розвитку запальних процесів урогенітального тракту (клініка, діагностика, лікування). Неспецифічні уретрити (етіологія, клініка, діагностика, лікування). Бактерійний вагіноз. Визначення. Клініка, діагностика, лікування. Вагініти (етіологія, клініка, діагностика, лікування). Урогенітальний кандидоз. Характеристика збудника. Клініка, діагностика, лікування.
43. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Аногенітальний герпес. Аногенітальні (венеричні) бородавки.
44. Папіломовірусна інфекція. Роль вірусів в розвитку патології урогенітального тракту. Загальна характеристика вірусів, в поширенні яких грає роль статевий шлях передачі. Сімейство герпесвірусів (ВПГ – 1, ВПГ – 2, ВВЗ, вірус Епштейн-Барр, ЦМВ). Класифікація, будова. Особливості клінічного перебігу. Аногенітальна герпетична інфекція. Клініко-епідеміологічні особливості, диференційний діагноз. Вплив ВПГ на репродуктивне здоров'я чоловіків і жінок. Герпес та вагітність. Неонатальний герпес. Лікування аногенітальної герпетичної інфекції.
45. Сучасні погляди на етіологію та патогенез ВІЛ-інфекції та СНІДу. Епідеміологія. Сприячі фактори та патогенез. Клінічна класифікація. Клініко-лабораторна діагностика.

Дерматологічні прояви СНІДу. Принципи терапії та профілактики. Клініко-лабораторна діагностика. Дерматологічні прояви СНІДу. Принципи терапії та профілактики.

Медична практика здійснюється під час роботи з хворими (в лабораторії) **60 годин**

Самостійна робота (90 годин)

Самостійна робота включає теоретичну підготовку до практичних занять, опанування практичними навичками відповідно до теми та практичної мети, самостійне здобуття знань з тем, що не входять до плану аудиторних занять, аналіз і узагальнення інформації при підготовці до підсумкових занять та іспиту.

СРС виконується у форматах:

- критичний огляд настанов (guideline appraisal);
- короткий протокол дослідження з проблеми: дизайн, кінцеві точки, план аналізу, етичні аспекти;
- підготовка презентації (journal club) з критичною оцінкою публікації

Теми:

1. Зв'язок шкіри з іншими органами та системами. Участь шкіри у водному, мінеральному, білковому, вуглеводному, вітамінному, ферментному та жировому обміні. Утворення в шкірі біологічно активних сполук. Основні функції шкіри – захисна, імунна, терморегуляційна, видільна, резорбційна, дихальна. Шкіра – орган чуття.
2. Основні патологічні процеси в шкірі. Запалення в шкірі. Загальна частина: морфологічні типи запального процесу в шкірі при різних дерматозах. Зміни волосся. Зміни нігтів. Порушення пото- і саловиділення.
3. Загальні принципи терапії шкірних хвороб. Загальна та місцева терапія. Фізіотерапія в дерматології. Принципи вибору фізичних методів лікування з урахуванням стадії захворювання, форми, характеру перебігу, а також віку хворого, наявності супутніх захворювань. Протипокази: абсолютні, відносні.
4. Професійні хвороби шкіри. Визначення. Значення професійних чинників та реактивності організму в розвитку профдерматозів. Клінічні форми. Діагностичне значення шкірних проб. Лікування. Диспансеризація та працевлаштування хворих. Профілактика. Вплив різних професійних чинників на перебіг шкірних хвороб.
5. Парасоріаз. Етіологія та патогенез. Клінічні форми та стадії розвитку. Діагностичні феномени, їх гістологічне обґрунтування. Принципи загального і зовнішнього лікування в різні стадії хвороби. Профілактика рецидивів.
6. Герпетиформне імпетиго Гебри. Стийкий гнійний акродерматит Галлопо.
7. Пухирні дерматози. Пемфігоїд. Герпетиформний дерматит Дюринга. Етіологія. Патогенез. Методи клінічної і лабораторної діагностики. Імуно-флюорисцентна діагностика пухирчатих дерматозів. Лікування. Прогноз.
8. Еритеми. Симетричний еритроціаноз шкіри. Озноблення. Еритема, виступаюча над поверхнею шкіри, тривалоперебігаюча. Еритема дисхромічна стійка. Етіологія. Патогенез. Лікування. Профілактика.
9. Дисхромії шкіри. Вітиліго. Етіологія і патогенез. Клінічні форми (меланодермія, вітиліго). Папілярно-пігментна дистрофія шкіри (акантозис нігриканс). Лікування. Профілактика. Прогноз. Хвороби придатків шкіри. Вульгарні вугрі. Рожеві вугрі. Себорея. Клініка. Діагностика. Лікування.
10. Системні захворювання сполучної тканини. Склередема. Бушке. Дерматомиозит. Етіологія. Патогенез. Клінічні форми. Гістопатологія. Лікування і прогноз.
11. Васкуліти (ангіїти). Некротичний васкуліт Шенлейн-Геноха, вузлуватий періартеріт, вузлувата еритема, злоякісний папульоз Дегоса, гемосидерози шкіри. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка. Лікування та прогноз.
12. Атрофії шкіри. Ідіопатична прогресуюча атрофія шкіри, плямиста атрофія шкіри, анетодермія, пойкилодермія. Крауроз статевих органів. Еластична псевдоксантома Дар'є.

14. Обмінні дерматози. Амілоїдоз, ксантоматоз, ліпоїдний некробіоз, мікседема шкіри та ін. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
15. Особливості шкірних захворювань в дитячому віці. Шкірні хвороби новонароджених. Особливості будови шкіри дітей. Особливості клінічного перебігу дерматозів у дитячому віці. Принципи зовнішньої терапії дерматозів у дітей. Особливості шкірних захворювань в дитячому віці. Шкірні хвороби новонароджених. Мастоцитоз Х у дітей. Класифікація, клінічні форми. Хвороби новонароджених: адипонекроз, склерема, склередема.
16. Спадкові хвороби шкіри. Факоматози (нейрофіброматоз, склероз туберозний, синдром базально-клітинних невисів, синдром Стерджа-Вебера-Краббе). Етіологія патогенез, гістопатологія, клініка, лікування.
17. Спадкові хвороби шкіри. Акродерматит ентеропатичний. Етіологія, патогенез, гістопатологія, клініка, лікування. Порушення обміну речовин (фенілкетонурія, тирозинемія II, ксантоматоз, алкаптонурия). Етіологія патогенез, гістопатологія, клініка, лікування.
18. Спадкові хвороби шкіри. Спадкові порушення пігментації (нетримання пігменту, альбінізм). Етіологія патогенез, гістопатологія, клініка, лікування.
19. Паразитарні захворювання шкіри. Укуси кліщів та інших комах. Волосатик. Цистицеркоз шкіри. Гостра виразка вульви Чапіна-Ліпшютца, синдром Бехчета. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
20. Мікози. Аспергільоз. Споротрихоз. Хромомікоз. Міцетоми. Кокцидіоїдоз. Гістоплазмоз. Актиномікоз. Етіологія, епідеміологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
21. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Сифіліс. Відбірковий тест на сифіліс – мікрореакція преципітації з кардіоліпіновим антигеном на сифіліс (MR). Серодіагностика сифілісу. Біологічно псевдопозитивні реакції на сифіліс. Дослідження спинномозкової рідини.
22. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Сифіліс. Контагіозність сифілісу в третинному періоді. Ураження кісток, суглобів, внутрішніх органів і нервової системи. Діагностика. Лікування.
23. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Сифіліс. Сифіліс нервової системи. Класифікація. Асимптомний менінгіт. Клінічні різновиди асимптомного нейросифілісу. Діагностика. Лікування.
24. Сифіліс внутрішніх органів. Пізні ураження серцево-судинної системи, травного тракту, дихальної системи, інших органів (клініка, гістопатологія, диференційна діагностика). Лікування вісцерального сифілісу.
25. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Сифіліс. Препарати пеніциліну та альтернативні антибіотики. Механізм дії, дозування, методики лікування; побічні явища і ускладнення, їх лікування та профілактика; протипокази. Поняття про серорезистентність при сифілісі.
26. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Сифіліс. Особливості лікування сифілісу у вагітних. Превентивне лікування. Критерії вилікованості сифілісу.
27. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Сифіліс. Профілактика сифілісу первинна та вторинна. Засоби індивідуальної профілактики.
28. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Гонорея. Методи лабораторної діагностики (бактеріоскопія, бактеріологічний, молекулярно-біологічні).
29. Гонорея. Клініка, діагностика ускладненої гонореї у чоловіків. Простатити. Епідидиміти. Гонорея. Особливості клінічного перебігу, діагностика і ускладнення гонорейного процесу у жінок. Особливості клінічного перебігу і діагностики гонореї у дівчаток на теперішній час, клініка і лікування.
30. Інфекції, що передаються статевим шляхом. Гонорея. Принципи і методи лікування гонореї. Первинна і вторинна профілактика гонореї. М'який шанкер (шанкериод). Пахова лімфогранульома (донованоз). Збудник. Інкубаційний період. Клінічні прояви. Змішаний шанкер. Методи діагностики. Лікування. Профілактика.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачають підготовку доповідей для участі у наукових заходах, реферативних конференціях, тренінгах; виконання наукового практичного дослідження або огляду

літератури з актуальних проблем дерматовенерології; написання тез доповідей або статей за результатами роботи; участь у клінічних розборах, патолого-анатомічних конференціях, засіданнях.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняття	Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до цілей теми: тестування/усна або письмова відповідь, розв'язання проблемних ситуаційних задач, контроль практичних навичок, оцінка виконання СРС у межах теми
Підсумковий контроль дисципліни – іспит	Підсумковий контроль ь засвоєння дисципліни проводиться у вигляді іспиту на останньому занятті на третьому році навчання. Іспит має комбіновану структуру та включає: • Теоретичну частину (Дискусійні питання): розгорнуті питання щодо патогенезу та сучасних класифікацій рекомендації з менеджменту захворювань шкіри та ІПСШ. • Клінічний кейс-менеджмент: Аналіз складного клінічного випадку з медичної практики аспіранта в рамках дисципліни «Шкірні та венеричні хвороби», з обґрунтуванням тактики лікування з позиції доказової медицини. • Науково-аналітичний компонент: Обговорення актуальних наукових публікацій за останні 2-3 роки за темою дисертаційного дослідження аспіранта.

Перелік питань для підготовки до іспиту

1. Анатомія шкіри: будова епідермісу, дерми та підшкірної клітковини.
2. Придатки шкіри: будова та функції волосся, нігтів, потових і сальних залоз.
3. Основні функції шкіри (захисна, імунна, терморегуляційна, видільна).
4. Первинні та вторинні морфологічні елементи шкірних висипів.
5. Дерматити та токсидермії: причини виникнення, клініка та лікування.
6. Атопічний дерматит: етіологія, роль спадковості та принципи терапії.
7. Кропив'янка: особливості діагностики та профілактика.
8. Екзема: патогенез, основні клінічні форми та методи лікування.
9. Псоріаз: стадії розвитку, діагностичні феномени та системне лікування.
10. Червоний плоский лишай та рожевий лишай Жибера: порівняльна характеристика.
11. Справжня пухирчатка: методи клінічної та лабораторної діагностики.
12. Герпетиформний дерматит Дюринга: патогенез та особливості лікування.
13. Синдром Стівенса-Джонсона та синдром Лайєлла як важкі форми еритем.
14. Хронічний еритематоз: клінічні прояви на шкірі та прогноз.
15. Обмежена та системна склеродермія: патогенез та клінічні форми.
16. Класифікація доброякісних пухлин шкіри та поняття про передракові стани.
17. Злоякісні новоутворення: епітеліоми та меланома (діагностика, лікування).
18. Саркома Капоші: етіологія, зв'язок з імунodefіцитом та клініка.
19. Піодермії (стафіло- та стрептодермії): фолікуліт, фурункул, карбункул, імпетиго.
20. Глибокі піодермії: гідраденіт, ектима та хронічна виразкова піодермія.
21. Туберкульоз шкіри: основні клінічні форми та діагностика.
22. Вірусні хвороби: герпес, оперізуючий лишай, контагіозний моллюск.
23. Папіломавірусна інфекція: бородавки та гострокінцеві кондиломи.
24. Короста: збудник, шляхи зараження, лабораторна діагностика та терапія.
25. Демодекоз: клінічні прояви та сучасні методи лікування.

26. Кератомікози: різнобарвний лишай (етіологія, діагностика).
27. Мікози стоп та оніхомікози: епідеміологія та протигрибкова терапія.
28. Мікроспорія та трихофітія: особливості ураження волосся та шкіри.
29. Кандидоз шкіри та слизових оболонок: класифікація та методи діагностики.
30. Спадкові хвороби шкіри: іхтіоз та бульозний епідермоліз.
31. Вітиліго: сучасні погляди на етіологію та можливості лікування.
32. Вульгарні та рожеві вугрі (акне): принципи зовнішньої та загальної терапії.
33. Васкуліти шкіри: класифікація, клініка та прогноз.
34. Особливості перебігу дерматозів у дитячому віці та принципи зовнішньої терапії.
35. Професійні хвороби шкіри: роль виробничих чинників та профілактика.
36. Сифіліс: характеристика збудника (бліда трепонема) та шляхи зараження.
37. Періодизація сифілісу та загальний перебіг захворювання.
38. Первинний період сифілісу: типовий твердий шанкер та його атипові форми.
39. Вторинний період сифілісу: характеристика висипань (розеоли, папули, пустули).
40. Третинний період сифілісу: гуми та горбики, ураження внутрішніх органів.
41. Природжений сифіліс (ранній та пізній): клінічні ознаки та профілактика.
42. Сучасна лабораторна діагностика сифілісу (МР, РІФ, ІФА, РПГА).
43. Принципи лікування сифілісу: препарати пеніциліну та альтернативні методи.
44. Гонорея: збудник, класифікація та особливості перебігу у чоловіків і жінок.
45. Ускладнення гонорейної інфекції (простатит, епідидиміт).
46. Урогенітальний трихомоніаз: клініка, діагностика та схеми лікування.
47. Урогенітальний хламідіоз та хвороба Рейтера: етіологія та клінічні форми.
48. Бактеріальний вагіноз та урогенітальний кандидоз: діагностичні критерії.
49. Аногенітальний герпес: вплив на репродуктивне здоров'я та вагітність.
50. Дерматологічні прояви ВІЛ-інфекції та СНІДу.

Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи)

Поточний контроль	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів (див. Шкалу оцінювання)
Підсумковий контроль з дисципліни	Оцінка за диференційний залік: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 2 до 12 балів Сумарно від 123 до 200 балів.
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, проблемно-орієнтовані ситуаційні завдання, результати лабораторних та інструментальних методів дослідження

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E		
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-121,99	F	незадовільно з обов'язковим	не зараховано з обов'язковим повторним
		повторним вивченням дисципліни	вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань аспіранта

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «відмінно»

Оцінка «добре»

Оцінка «задовільно»

Оцінка «незадовільно».

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «відмінно».

Оцінка «добре».

Оцінка «задовільно».

Оцінка «незадовільно».

Оцінювання виконання тестових завдань під час поточного контролю

Оцінка «відмінно».

Оцінка «добре».

Оцінка «задовільно».

Оцінка «незадовільно».

Оцінка «відмінно» виставляється аспіранту, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка «добре» виставляється аспіранту, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок (обсяг правильних відповідей 80-89%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінка «задовільно» виставляється аспіранту, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка «незадовільно» виставляється аспіранту, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до тесту.

Оцінювання самостійної роботи аспіранта

Оцінювання самостійної роботи аспіранта здійснюється під час поточного та підсумкового контролю засвоєння тем відповідного модулю або дисципліни на підставі оцінювання демонстрації виконання практичних навичок, усної відповіді на теоретичне питання, тестування або розв'язання ситуаційних задач, відповідно до тем для самостійного опанування.

Оцінювання проміжного контролю (залік)

Проміжний контроль зараховують, якщо аспірант засвоїв певний розділ дисципліни в повному обсязі, про що свідчить поточне оцінювання кожного практичного заняття. Для оцінювання проміжного контролю проводять підрахунок середньої арифметичної традиційної оцінки за семестр.

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю (іспит)

Оцінка «відмінно».

Оцінка «добре».

Оцінка «задовільно».

Оцінка «незадовільно».

Оцінювання виконання практичних навичок

Оцінка «відмінно» виставляється аспіранту, який, знає хід та послідовність виконання практичної навички, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, та вірно з чіткими формулюваннями узагальнень та висновків.

Оцінка «добре» виставляється аспіранту, який допускає неточності при виконанні практичної навички, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому.

Оцінка «задовільно» виставляється аспіранту, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень.

Оцінка «незадовільно» виставляється аспіранту, який не може продемонструвати виконання практичної навички.

Оцінювання індивідуальної роботи аспіранта

Нарахування індивідуальних балів здійснюють на підставі Положення про організацію навчального процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи)).

12 балів – додаються до оцінки з дисципліни аспіранту, який отримав призове місце (I-III) на Всеукраїнському конкурсі наукових робіт молодих вчених з наявністю друкованої роботи

10 балів - додаються до оцінки з дисципліни аспіранту, який отримав призове місце (I-III) на внутрішньовузівській конференції молодих вчених з наявністю друкованої роботи.

8 балів – додаються до оцінки з дисципліни аспіранту за участь (без призового місця) у міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи.

6 балів - додаються до оцінки з дисципліни аспіранту за участь (без призового місця) у внутрішньовузівській конференції молодих вчених з наявністю друкованої роботи.

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є оцентованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх

послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки, поведження під час сигналу «Повітряна тривога» проводиться викладачем на першому практичному занятті та на початку кожного аудиторного заняття.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра шкірних та венеричних хвороб з курсом ПО#) викладачу, який проводить заняття. Для відпрацювання пропущеного заняття аспірант повинен усно відповісти на питання пропущеної теми практичного заняття.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються аспіранти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, аспірант повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то аспірант має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра шкірних та венеричних хвороб з курсом ПО/ Аспіранту).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача чи аспіранта).

8. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра шкірних та венеричних хвороб з курсом ПО/ Аспіранту.

Рекомендована література
Базова

1. Babinets L. S., Bezditko P. A., Bondar S. A. [та ін.]. Family medicine : textbook. Book 3, Special part, Multidisciplinary general medical practice / L. S. Babinets [та ін.]. — Київ, 2020.
2. Bologna J. L., Schaffer J. V., Cerroni L. Dermatology / J. L. Bologna, J. V. Schaffer, L. Cerroni. — 5th ed. — Philadelphia : Elsevier, 2024. — Vol. 1–2.
3. Burge S., Matin R., Wallis D. Oxford handbook of medical dermatology / S. Burge, R. Matin, D. Wallis. — 2nd ed. — Oxford : Oxford University Press, 2016. — 720 p.
4. Elston D. M., Ferringer T. [et al.]. Dermatopathology / D. M. Elston, T. Ferringer [et al.]. — 4th ed. — Philadelphia : Elsevier, 2025.
5. Griffiths C. E. M. [et al.]. Rook's textbook of dermatology / C. E. M. Griffiths [et al.]. — 10th ed. — Hoboken : Wiley-Blackwell, 2024. — 4864 p.
6. James W. D. [et al.]. Andrews' diseases of the skin : clinical dermatology / W. D. James [et al.]. — 14th ed. — Philadelphia : Elsevier, 2024.
7. Kang S. [et al.]. Fitzpatrick's dermatology / S. Kang [et al.]. — 9th ed. — New York : McGraw-Hill Education, 2019. — Vol. 1–2. — 3949 p.
8. Ліпскер Д. Керівництво з клінічного обстеження та діагностики в дерматології / Д. Ліпскер ; [пер. з франц.]. — 2-ге вид. — Париж : Elsevier Masson, 2020. — 400 с.
9. Mahé A., Faye O. Dermatologie de la diversité / A. Mahé, O. Faye. — Paris : Elsevier Masson, 2022. — 304 p.
10. Савчак В. І., Галнікіна С. О. Хвороби шкіри. Хвороби, що передаються статевим шляхом : підручник / В. І. Савчак, С. О. Галнікіна. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2001. — 507 с.
11. Сизон О. О. (ред.). Дерматологія, венерологія : посіб. для студ. та магістрів вищих навч. закл. / за заг. ред. О. О. Сизона. — Львів : ДрукЗахід, 2017. — 548 с.
12. Сизон О. О. (ред.). Дерматологія, венерологія в питаннях та відповідях : посіб. для студ. та магістрів вищих навч. закл. / за заг. ред. О. О. Сизона. — Львів : ДрукЗахід, 2017. — 180 с.
13. Степаненко В. І. (ред.). Дерматологія та венерологія : підручник / за ред. В. І. Степаненка. — 2-ге вид., переробл. та доповн. — Київ : Купріянова О. О., 2025. — 928 с.
14. Степаненко В. І. (ред.). Дерматологія. Венерологія : підручник / за ред. В. І. Степаненка. — Київ : КІМ, 2013. — 902 с.
15. Степаненко В. І., Чоботарь А. І., Бондар С. О. [та ін.]. Дерматологія і венерологія : підручник / В. І. Степаненко [та ін.]. — 2-ге вид. — Київ : Медицина, 2020. — 336 с.
16. Степаненко В. І., Чоботарь А. І., Бондар С. О. [та ін.]. Практикум з дерматології і венерології : навч. посіб. / В. І. Степаненко [та ін.]. — 3-ге вид. — Київ : Медицина, 2020. — 360 с.
17. Степаненко В. І. (ред.). Dermatology, Venereology : textbook / ed. by V. I. Stepanenko. — Kyiv : KIM, 2013. — 560 p.
18. Святенко Т. В., Свистунов І. В. Дерматологія. Венерологія : підручник / Т. В. Святенко, І. В. Свистунов. — Київ : Нова книга, 2021. — 656 с.
19. Галнікіна С. О. Хвороби шкіри. Хвороби, що передаються статевим шляхом : підручник / С. О. Галнікіна. — 2-ге вид., переробл. та доповн. — Тернопіль : ТНМУ, 2020. — 424 с.
20. Schwarz T., Schmuth M., Fritsch P. Dermatologie und Venerologie : Grundlagen – Klinik – Atlas / T. Schwarz, M. Schmuth, P. Fritsch. — 4. Aufl. — Berlin : Springer, 2026. — 1200 S.

21. Thomas L. Manuel de dermoscopie / L. Thomas. — Paris : Elsevier Masson, 2021. — 208 p.
22. Von Stebut-Borschitz E. [et al.]. Facharztprüfung Dermatologie und Venerologie : 1000 kommentierte Prüfungsfragen / E. Von Stebut-Borschitz [et al.]. — 2. Aufl. — Stuttgart : Thieme, 2020. — 372 S.

Допоміжна

1. Айзятулов Р. Ф. Сифіліс. Донецьк : Донеччина, 1998. 227 с.
2. Інфекції, що передаються статевим шляхом : навч. посіб. / А. Д. Дюдюн та ін. Київ : Поліграф плюс, 2012. 133 с.
3. Запорожан В. М., Аряєв М. Л. ВІЛ-інфекція і СНІД. Київ : Здоров'я, 2004. 635 с.
4. Гоукроджер Д. Дж., Ардерн-Джонс М. Р. Дерматологія: текст і кольорові ілюстрації. 7-е вид. Київ : Медицина, 2023. 184 с.
5. Святенко Т. В., Свистунов І. В. Дерматологія. Венерологія : атлас (укр. та англ. мовами). Вінниця : Нова книга, 2020. 424 с.
6. Behl P. N., Aggarwal A., Srivastava G. Practice of Dermatology. 9th ed. [S. 1.], 2002. 490 p.
7. Dermatology in General Medicine / Fitzpatrick et al. 4th ed. New York : McGraw-Hill, 1993.
8. Fitzpatrick T. B. Color Atlas and Synopsis of Clinical Dermatology. 3rd ed. [S. 1.], 1997.
9. Hunter J. A. A., Savin J. A., Dahl M. V. Clinical Dermatology. 3rd ed. [S. 1.], 2002. 365 p.
10. Guidelines of care for the management of atopic dermatitis in adults with topical therapies (2025 Focused Update) / American Academy of Dermatology. Journal of the American Academy of Dermatology. 2025.
11. European Guideline (EuroGuiDerm) on Atopic Eczema – Living Update 2024 / A. Wollenberg, M. Kinberger, B. Arents et al. Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology. 2025.
12. European guideline on the management of Chlamydia trachomatis infections / J. A. White, N. Dukers-Muijers, C. Hoebe et al. International Journal of STD & AIDS. 2025.
13. European guidelines for the management of genital herpes / R. Patel, B. Moran, E. Clarke et al. Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology. 2024.
14. The European guideline on the management of epididymo-orchitis / E. D. Justice, J. Fricker, J. D. C. Ross et al. Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology. 2025.
15. Sexually Transmitted Infections Treatment Guidelines, 2021 / Centers for Disease Control and Prevention. Atlanta : CDC, 2021.
16. European consensus-based interdisciplinary guideline for diagnosis, treatment and prevention of actinic keratoses (2024 Update) / L. Kandolf, K. Peris, J. Malvehy et al. Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology. 2024.
17. European S2k guidelines for hidradenitis suppurativa/acne inversa. Part 2: Treatment / C. C. Zouboulis, F. G. Bechara et al. Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology. 2024.

Інформаційні ресурси

Електронна адреса сайту університету: <http://vnmdu.edu.ua>

Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmdu.edu.ua>

Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>

Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>

МОЗ України <https://moz.gov.ua/>

Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>

Український журнал дерматології, венерології, косметології УЖДВК

http://uadvc.org.ua/?page_id=63

ARTICLES ON Dermatology <https://emedicine.medscape.com/dermatology>

Dermatology Online Journal <https://escholarship.org/uc/doj>

Dermatology Atlas

<http://www.meddean.luc.edu/lumen/MedEd/medicine/dermatology/melton/atlas.htm>
The Electronic Textbook of Dermatology <http://telemedicine.org/stamford.htm>

10. **Розклад та розподіл груп** опублікований на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра шкірних та венеричних хвороб з курсом ПО / аспіранту).
11. **Питання до підсумкового контролю дисципліни** опубліковані на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра шкірних та венеричних хвороб з курсом ПО / аспіранту).

Силабус з дисципліни «Шкірні та венеричні хвороби» обговорено та затверджено на засіданні кафедри _ шкірних та венеричних хвороб з курсом ПО _

_ (протокол №   1 , від «   28   » серпня   2025 року

Відповідальний за курс _____ Бондар С.А.

(підпис)

Завідувач кафедри _ шкірних та венеричних хвороб з курсом ПО

_____ проф. ЗВО (Сергій БОНДАР)
(підпис) (прізвище та ініціали)